

**§ 8****Underlag för budget 2019 med inriktning 2020 och 2021****Beslut**

1. Utbildningsnämnden fastställer underlaget till budget för 2019 med inriktning 2020-2021. Underlaget överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Utbildningsnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att överföra hanteringen av avgifterna för öppen fritidsverksamhet från utbildningsförvaltningen till serviceförvaltningen.
3. Utbildningsnämnden föreslår att kommunstyrelsen ger stadsledningskontoret i uppdrag att se över om tilläggsersättningen för nyanlända ska hanteras som en av kommunfullmäktige fastställd schablon.
4. Utbildningsnämnden föreslår att kommunstyrelsen ger stadsledningskontoret i uppdrag att genomföra en översyn i syfte att samordna stadens ungdomsmottagningar.
5. Utbildningsnämnden godkänner kompetensförsörjningsplan för förskola, grundskola och gymnasieskola, bilaga 3.
6. Utbildningsnämnden godkänner det reviderade funktionsprogrammet för skollokaler, bilaga 4.2.
7. Utbildningsnämnden godkänner plan för FoU-arbete, bilaga 5.
8. Utbildningsnämnden godkänner kompetensförsörjningsplan för digitalisering i grundskolans samtliga skolformer, bilaga 6.
9. Beslutet justeras omedelbart.

**Ärendet**

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 16 mars 2018, dnr 1.2.1-1485/2018.

Av nämndens underlag för budget 2019 med inriktning för 2020 och 2021 framgår de frågor och faktorer som har störst påverkan på verksamhetens utveckling och ekonomi under perioden. Utgångspunkt är analyser av förändringar i omvärlden samt av den egna verksamheten.

Under kommunfullmäktiges inriktningsmål anges de viktigaste strategiska frågorna. Utmaningar och möjligheter som anknyter till dessa strategiska frågor beskrivs ärendet.

**Ärendets beredning**

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med övriga avdelningar.

**Förvaltningens förslag till beslut**

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden fastställer underlaget till budget för 2019 med inriktning 2020-2021. Underlaget överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Utbildningsnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att överföra hanteringen av avgifterna för öppen fritidsverksamhet från utbildningsförvaltningen till serviceförvaltningen.
3. Utbildningsnämnden föreslår att kommunstyrelsen ger stadsledningskontoret i uppdrag att se över om tilläggsersättningen för nyanlända ska hanteras som en av kommunfullmäktige fastställd schablon.
4. Utbildningsnämnden föreslår att kommunstyrelsen ger stadsledningskontoret i uppdrag att genomföra en översyn i syfte att samordna stadens ungdomsmottagningar.
5. Utbildningsnämnden godkänner kompetensförsörjningsplan för förskola, grundskola och gymnasieskola, bilaga 3.
6. Utbildningsnämnden godkänner det reviderade funktionsprogrammet för skollokaler, bilaga 4.2.
7. Utbildningsnämnden godkänner plan för FoU-arbete, bilaga 5.
8. Utbildningsnämnden godkänner kompetensförsörjningsplan för digitalisering i grundskolans samtliga skolformer, bilaga 6.
9. Beslutet justeras omedelbart

**Yrkande**

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Vice ordföranden Lotta Edholm (L) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

Ledamoten Cecilia Brinck (M) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

**Beslutsgång**

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med hans yrkande.

**Reservation**

Lotta Edholm m.fl. (L) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

- att utbildningsförvaltningens förslag till beslut bifalls delvis.  
att därutöver anförs följande:

Föreliggande ärende förhåller sig till de ekonomiska ramar och de mål som anges i kommunfullmäktiges budget. Eftersom vi har reserverat oss mot såväl budgeten som verksamhetsplanen för 2018 har vi därför skiljaktig mening även avseende inriktningen i budgetplaneringen för kommande år.

Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap och vårt gemensamma bildningsarv till den uppväxande generationen. Människor växer med kunskaper. Utbildning ger individen möjlighet att öppna nya dörrar och se nya perspektiv. Bildning ger människor makt att kunna forma sina egna liv. En lyckad skolgång är varje ung människas bästa försäkring mot framtida utanförskap, och samhällets bästa försäkring för välbefinnande och utveckling. Stockholms elever och lärare förtjänar en skolpolitik sätter fokus på kunskap och där politiska beslut och prioriteringar strävar efter att förverkliga och fördjupa detta. Tyvärr verkar den socialdemokratiska majoriteten välja en annan väg.

Andelen elever på kommunala skolor som är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram och som nått målen i samtliga ämnen ökade något 2017 jämfört med de historiskt låga resultaten 2016 men ligger fortfarande lägre än tidigare år. Samtidigt så ökar skillnaderna i skolresultat kraftigt mellan pojkar och flickor och stora skillnader kvarstår mellan högpresterande och lågpresterande skolor. Man skulle därför kunna tro att majoriteten skulle föreslå någon eller några genomgripande reformer för att komma tillrätta med denna negativa utveckling, men tyvärr saknas dessa i budgetunderlaget.

Förvaltningen varnade i budgetunderlaget för 2018/2019/2020 för att lokalkostnadsökningarna inte inrymdes i elevtalsökningen och därigenom måste bekostas på annat sätt. Hyreskostnaderna beräknades då öka med 11 procent per grundskoleelev till år 2020. Nu beräknas hyreskostnader öka med 19 procent per grundskoleelev fram till 2021.

Lokalkostnaderna skenar, samtidigt som majoriteten systematiskt underlåtit att satsa ekonomiskt på stadens skolor. Om majoriteten fortsatt väljer att inte satsa på skolan kommer detta att leda till att kommunfullmäktiges mål om att minst 73 procent av schablonen ska betalas ut till de kommunala skolorna inte kommer att kunna hållas. En sänkt skolpeng är inte bara illa för undervisningen, utan innebär också att det inte finns utrymme för särskilda satsningar på till exempel lärarlöner framöver. Förlorarna är Stockholms elever, lärare, skolledare, och föräldrar.

I det föreliggande budgetunderlaget skriver utbildningsförvaltningen att ” Andra organisatoriska modeller för skolor och att söka skola bör utredas och övervägas i syfte att öka likvärdigheten. ”. Exakt hur detta ska gå till framgår dock inte. Vi delar uppfattningen att staden behöver bli bättre på att utjämna skillnaderna i skolresultat mellan högpresterande och lågpresterande skolor. Men vi vänder oss mot alla förslag som tydligt begränsar det fria skolvalet. Genom det fria skolvalet ökar blandningen av elever i många skolor och varje år lämnar tusentals barn och unga den egna stadsdelen för att gå i skola i andra delar av staden. Genom att kunna välja en annan skola en den som ligger där man bor ökar möjligheterna att bryta segregationen. Vi anser därför snarare att skolvalet bör utvecklas – genom aktivt skolval – så att fler elever/föräldrar gör ett aktivt och informerat val av skola. Detta tillsammans med ett fortsatt starkt socioekonomiskt system, samt satsningar på lärarlöner, förbättrad arbetsmiljö och fler karriärtjänster tror vi skulle leda till förbättrade skolresultat för alla. Tyvärr gör majoriteten inget av detta.

En skicklig lärare är den enskilt viktigaste faktor för elevernas kunskapsresultat. Läraryrket är därför Sveriges viktigaste yrke. Trots det har den socialdemokratiska ledda majoriteten avbrutit alla lönesatsningar på stadens lärare. Det är oacceptabelt. Att höja läraryrkets status och attraktivitet är vitalt för att öka kunskapsresultaten hos Stockholms elever, och lönen är en väldigt viktig del i det arbetet. Det behövs också ett fortsatt arbete inom förvaltningen och inom varje skola för att se över arbetssätt och rutiner i syfte att minska den administrativa arbetsbördan och frigöra tid till förberedelse, genomförande och efterarbete av undervisningen. Läraryrket måste fortsätta att stärkas om Stockholms skolor ska kunna klara att möta framtidens utmaningar med en starkt undervisningskvalitet. Om inte majoriteten tar sitt ansvar för att höja lärarlönerna, förbättra arbetsmiljön och öka karriärmöjligheterna för lärare – särskilt på skolor med tuffare utmaningar – kommer vi varken att klara lärarförsörjningen eller höja kunskapsresultaten. Förvaltningen anger också möjligheten till karriärvägar, bland annat förstelärare, som en nyckel för fortsatt rekrytering, liksom behovet av karriärvägar inom förskolan.

I budgetunderlaget ligger också en uppdaterad kompetensförsörjningsplan. Rekryteringsbehoven är enorma, samtidigt som en konkurrenskraftig lön, bättre arbetsmiljö och möjlighet att frigöra mer tid för undervisning är det viktigaste för potentiella och nuvarande lärare som funderar på att söka sig till Stockholms stad. Ändå duckar majoriteten lönefrågan helt. Vi menar att det behövs substantiella löneökningar under flera år framöver för att kunna locka skickliga lärare till Stockholm i

den utsträckning som behövs för att se till att eleverna får den bästa undervisningen och har budgeterat för löneökningar om 1 % över avtal för 2018. Pilotprojektet som majoriteten genomför under 2018 är dåligt konstruerat och så kortvarigt att det inte kommer gå att göra en utvärdering som kan dra övergripande slutsatser. Det är dags att sluta med projekt och ojämlika villkor mellan skolor och på allvar satsa på lärarnas löner i Stockholms stad.

Vad gäller avsnitt 2.4, ”Verksamhetsutveckling genom digitalisering”, vill Liberalerna påpeka att det viktiga inte är vilket verktyg som används utan kunskapsresultaten som uppnås. Det är avgörande när Stockholms skolor nu digitaliseras på riktigt med 1:1 lösningar och kursplanernas nya krav att digitala läromedel och verktyg inte bara införs per automatik utan att de utvärderas och väljs ut med kunskapsresultaten i fokus. 5 sidor av det 29 sidor långa budgetunderlaget handlar om digitaliseringen. Det ger en fingervisning om hur stor del av budgeten som behöver investeras i den digitala infrastrukturen men visar också på hur viktigt det är att inte rusa åstad och se digitaliseringen som något som ska ersätta allt annat till varje pris. Forskningen, som förvaltningen anger kommer behövas, är här avgörande. Det är viktigt att detta också förmedlas till stadens rektorer och lärare så de inte förlorar kunskapssynen i detta arbete.

Bristen på trygghet och studiero är en av skolans absolut största utmaningar. Skolan ska vara en trygg plats för alla elever och det ska vara tyst och lugnt under lektionstid. Det är en förutsättning för att undervisningen ska fungera och för att eleverna ska kunna tillgodogöra sig den. I stadens brukarundersökning svarar nästan varannan elev i Stockholms skolor att de störs på lektionerna. Det är oacceptabelt. De som drabbas hårdast är de elever som har inlärningssvårigheter, koncentrationsproblem, och de som inte kan få hjälp och stöd hemifrån. Det är föräldrarnas och skolans gemensamma ansvar att skolan är trygg, att det är tyst och lugnt på lektionerna och att kränkande behandling, skolk och sena ankomster inte accepteras. Märkligt nog står det dock ytterst lite i budgetunderlaget hur man ämnar arbeta för att komma tillrätta med dessa problem. I den utredning som gjordes tillsammans med socialnämnden om skolmiljöns påverkan på elevernas psykiska hälsa pekades också trygghet och studiero ut som en av de avgörande faktorerna för elevernas välmående. Utbildningsnämnden är ansvarig för att staden tillhandahåller ett tillräckligt och adekvat stöd till skolorna för att de ska kunna upprätthålla ordning och studiero. För att kunna upprätthålla lugn och ro behövs tydliga befogenheter för att kunna ingripa om det ändå blir oroligt, stökigt eller hotfullt i skolans miljö.

Förutom att stök tar tid från undervisningen är det tyvärr också en optimal grogrund för kränkningar och mobbning. I trygga klassrum däremot kan alla elever få möjlighet att lära sig. Det måste nu bli högsta prioritet för majoriteten att ge alla elever studiero och trygghet.

Den psykiska ohälsan hos unga ökar kraftigt och elevhälsan måste utökas för att möta detta, samtidigt som förebyggande åtgärder bör sättas in. En fungerande skolsituation är många gånger avgörande för elevens psykiska hälsa. Därför är det oroande att budgetunderlaget anger att ”Målbilden är att samtliga elever ska kunna fullfölja sin skolgång på den skola vårdnads-havaren valt och att alla skolor har en lärmiljö som är anpassad utifrån elevernas behov.”. De elever som behöver en särskilt anpassad lärmiljö, i en resursgrupp på sin egen skola eller centralt i staden ska få tillgång till en sådan. Elevens kunskapsutveckling ska stå i centrum och inte några övergripande mål om vilken skola eleven ska gå på. Därför är det viktigt att utredningen om CSI-grupperna kommer till nämnden skyndsamt så att alla elever får möjlighet till en skolgång som ger dem de bästa förutsättningarna.

Arbetet med mottagande av nyanlända elever är mer angeläget än någonsin. Stockholms skolor måste fortsätta arbeta för ett bättre mottagande av nyanlända elever. Det är centralt att förberedelseklasser fortsätter startas på skolor över hela staden och att vägen in till ordinarie klass, med ett individuellt anpassat stöd till varje elev, blir kortare.

Det är utmärkt att det sker en systematisk utvärdering av ungdomsmottagningarna i Stockholms stad. Utbildningsnämndens ungdomsmottagning är uppskattad och bör komma fler elever till del, en utveckling av uppdraget bör därmed ingå i utvärderingens fokus.

Till sist vill vi påpeka vikten av en god arbetsmiljö för personalen och ett aktivt arbete för att minska sjukskrivningarna.

#### **Reservation**

Cecilia Brinck m.fl. (M) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

- att utbildningsförvaltningens förslag till beslut bifalls delvis.
- att därutöver anförs följande:

har reserverat oss mot budgeten för 2018 har vi därför skiljaktig mening även avseende inriktningen i budgetplaneringen för kommande år.

Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap och vårt gemensamma bildningsarv till den uppväxande generationen. Människor växer med kunskaper. Utbildning ger individen möjlighet att öppna nya dörrar och se nya perspektiv. Bildning ger människor makt att kunna forma sina egna liv. En lyckad skolgång är varje ung människas bästa försäkring mot framtida utanförskap, och samhällets bästa försäkring för välbefinnande och utveckling.

Stockholms elever och lärare förtjänar en skolpolitik sätter fokus på kunskap och där politiska beslut och prioriteringar strävar efter att förverkliga och fördjupa detta. Tyvärr verkar den socialdemokratiska majoriteten välja en annan väg. Socialdemokraterna gick till val på att Stockholms skolor skulle prioriteras och lovade Stockholms väljare stora satsningar på skola och lärarlöner. Skatten har höjts och dessa pengar skulle gå oavkortat till Stockholms skolor. Det har sedan gång på gång visat sig att detta endast varit retorik.

I budgeten för år 2017 gjorde Socialdemokraterna den lägsta höjningen av schablonbeloppet på 12 år. Valåret 2018 är då ett passande tillfälle att höja schablonerna, även om det görs alldeles för lite och alldeles för sent. Majoriteten vill få schablonhöjningen 2018 att framstå som en historisk satsning på skolan, vilket det inte alls är samtidigt som medlen kommer att gå åt till att fylla de hål som uppstod efter budgeten 2017.

Valfriheten och det fria skolvalet är centrala för att Stockholm även fortsättningsvis ska tillhandahålla en hög kvalitet i skolan. Genom att elever har fler skolor att välja mellan, ökar kvaliteten och eleverna ges större möjligheter att utvecklas och trivas. I det föreliggande budgetunderlaget skriver utbildningsförvaltningen att "Andra organisatoriska modeller för skolor och att söka skola bör utredas och övervägas i syfte att öka likvärdigheten." Obligatoriskt aktivt skolval är därför en modell som bör införas då det innebär att alla ska välja skola. Skolvalet är även ett sätt att öka integrationen i Stockholms skolor genom möjlighet till ökad rörlighet. För att fler ska kunna välja den skola som passar bäst, är det viktigt att staden arbetar aktivt med att utveckla och sprida eftertraktade modeller och profiler samt uppmuntrar eftertraktade fristående skolor att växa, gärna med geografisk spridning, genom det vi i vår budget kallar "filialer". På samma sätt bör det vara möjligt för elever att välja ett fritidshem som passar, inte bara för den elev som är intresserad av idrott, utan även för den som är intresserad av till exempel musik.

År 2016 såg vi en oroande utveckling av stora och ökande skillnader mellan skolorna, som minskar något 2016/2017. Majoriteten vill gärna säga att skolresultaten förbättrats avsevärt, men detta är endast sant jämfört med de historiskt dåliga resultaten år 2016. Resultatspridningen mellan skolor utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar är fortsatt stor trots att det socioekonomiska tillägget idag står för en betydande del av utbildningsnämndens budget. Förutom att det socioekonomiska tilläggsanslaget utvärderas, behöver staden därför titta på utvecklade organisations- och undervisningsmetoder för de mest utsatta skolorna.

För elever i utsatta stadsdelar är en utbildning av hög kvalitet extra viktig för att skolan ska lyckas med sitt kompensatoriska uppdrag. I enlighet med Moderaternas budgetreservation för 2018 vill vi därför fortsatt att staden inför diagnostiska prov, deltar i försöksverksamheten med betyg från åk 4 och tar fram en modell för att premiera reella resultatförbättringar syftar samtidigt till att öka kunskapsfokusen i skolan.

Skickliga lärare är den enskilt viktigaste resursen för att elever ska få en bra utbildning. I budgetunderlaget ligger också en uppdaterad kompetensförsörjningsplan. Dessvärre är lärarbristen påtaglig och kommer att växa framöver. Lärarbristen är som tydligast där lärarna behövs allra mest – i socioekonomiskt svaga områden. Moderaterna prioriterar i sin budgetreservation insatser som avlastar förskollärare och lärare så att de kan fokusera på kärnuppdraget, den pedagogiska utvecklingen. I en tid av lärarbrist är det orimligt att lärarna får alltmer begränsad möjlighet att vara just lärare och allt större administrativ börda. Mot denna bakgrund är det avgörande att finna lösningar för att renodla lärarnas roll och hitta lösningar för kompetensförsörjning och kompetensutveckling.

En stor del av lärarnas administrativa arbete skulle kunna skötas av annan personal för att frigöra tid för läraren att bedriva undervisning. Detta kräver satsningar på övrig personal i skolan. För att behålla lärare inom läraryrket är det även avgörande att det finns möjlighet att göra karriär och utvecklas i sin roll. Det behövs fler karriärmöjligheter för lärare och Stockholm behöver fler förstelärare.

Stadsrevisionen har tidigare understrukt att man finner det anmärkningsvärt att nämnden inte vidtagit tillräckliga åtgärder mot kränkande behandling. Sedan tidigare har revisorerna, men också Skolinspektionen, riktat tydlig kritik mot Stockholms stads arbete, som anses ha betydande brister i hur de förebygger, utreder och vidtar åtgärder mot trakasserier och kränkande

behandling. Det är skarpa formuleringar från stadsrevisionen. Trots detta har socialdemokraterna i Stockholm under fyra år nonchalerat den allvarliga kritiken och inte heller i föreliggande ärende ser vi tydliga åtgärder. Det är bara att konstatera att de fina planerna i pärmar och alla pamfletter om likabehandling blivit till tomma ord.

**Särskilt uttalande**

Olle Burell m.fl. (S), Ingegerd Akselsson le Douaron m.fl. (MP) och Tina Kratz (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Vi välkomnar förvaltningens förslag till beslut och vill utöver det tillägga att det framgångsrika arbetet med allmän våldsprevention, som idag sker utifrån den beprövade metoden Mentors in Violence Prevention (MVP), bör fortsätta. MVP tar sin utgångspunkt i attitydförändringar kring maskulinitetsnormer och jämställdhet. Modellen har utvärderats och visat på positiva resultat. Staden behöver skapa långsiktighet i arbetet och det bör därför beaktas i budget 2019 med inriktning 2020 och 2021.

**Ersättaryttrande**

John Kåberg (C) anmälde ett ersättaryttrande enligt nedan:

Om jag hade haft beslutsrätt hade jag föreslagit följande:

att utbildningsförvaltningens förslag till beslut bifalls delvis.

att därutöver anförs följande:

Ända sedan maktskiftet 2014 har Socialdemokraterna talat och argumenterat för den expansiva takten av skolutbyggnader i staden och hur kritisk den är för att kommunen ska kunna erbjuda alla barn och ungdomar en skolplats. Inte fullt lika mycket, men än dock i bisatser, har det nämnts att även friskolornas utbyggnadstakt är en viktig del i detta för att uppnå de målsatta antalet skolplatser. Vi i Centerpartiet är ett stadsbygggarparti och ser mer än gärna fram emot en stad där skolan är en självklar del av stadsbilden. Nu ser vi exakt samma sak som i gjorde förra året när vi på dagens nämnd ser ärenden med ett flertal nya etableringar av fristående skolor föreslår förvaltningen avslag på den stora majoriteten av dessa. Hur den socialdemokratledda majoriteten har tänkt sig denna ekvation är fortfarande svår för oss i Centerpartiet, och säkert för många andra också, att förstå.

Stadens målstyrning behöver både bantas och reformeras för att öka trovärdigheten. Nämnden ska jobba för färre och mer konkreta mål i Stockholms skolor. Det viktigaste för att höja resultaten är att elever och lärare vet vad som förväntas av dem,

och då krävs få och tydliga mål. Färre mål innebär också att politiken detaljstyr mindre vilket är bra för rektorers och lärares handlingsfrihet. Nämnden ska verka för en rollfördelning inom skolan som stärker elevernas resultat och läraryrkets självständighet.

Från de fackliga organisationerna ser vi en stor oro för hur schablonökningarna kommer utveckla sig i framtiden. Historiskt sett har majoriteten inte visat någon vilja att anpassa den ekonomiska situationen utifrån verksamheten, något som riskerar att skada verksamheten för lång tid fram över. Ser bara på hur barngrupperna i förskolan växer utan mer resurser tillsattes när majoriteten genomförde det mycket kritiserade förslaget att ge rätt till heltid till det äldre syskonet. Centerpartiet delar denna oro och ser att en strategi och plan måste sjösättas snarast.

Förvaltningen har genomfört pilotprojekt för att avlasta lärarnas administrativa arbete för att kunna fokusera mer på kärnuppgiften, det pedagogiska arbetet, med lärarsekreterare. Det ser vi i Centerpartiet positivt på och kommer följa utvecklingen.

Vi konstaterar att den socialdemokratiskt styrda majoriteten inriktar sig på att lösa individuella problem kollektivt. Vi i Centerpartiet menar att alla människor har olika förutsättningar. Det är därför viktigt med valfrihet, egenmakt och att lösa individuella problem individuellt. I övrigt hänvisar vi till Centerpartiets valprogram för 2014, Centerpartiets budgetmotion för 2018 samt Centerpartiets för utbildningsförvaltningen relevanta motioner och interpellationer i kommunfullmäktige.

#### **Ersättaryttrande**

Christian Carlsson (KD) anmälde ett ersättaryttrande enligt nedan:

Om jag hade haft beslutsrätt hade jag föreslagit följande:

att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut  
att därutöver anföra följande:

Föreliggande ärende förhåller sig till de ekonomiska ramar och de mål som anges i kommunfullmäktiges budget. Eftersom vi har reserverat oss mot såväl budgeten som verksamhetsplanen för 2018 har vi därför skiljaktig mening även avseende inriktningen i budgetplaneringen för kommande år.

utvecklas och makt att forma sitt eget liv. Kristdemokraterna vill därför ha en skola med ordning och kunskap i fokus, men andelen elever på kommunala skolor som är behöriga till nationellt program/yrkesprogram är lägre jämfört med för två år sedan och skolresultaten varierar fortfarande kraftigt mellan högpresterande och lågpresterande skolor. Detta beror till stor del på grund av den höga andelen nyinvandrade elever. Under kommande år behövs mer undervisningstid, tidigare uppföljning och fortsatta satsningar på att stärka läraryrket.

#### *Satsa på Stockholms lärare*

Stockholms lärare är avgörande för elevernas resultat. Kvaliteten på skolan kan helt enkelt inte bli bättre än kvaliteten hos dess lärare. Välutbildade, behöriga och engagerade lärare är grunden för en skola där eleverna får goda resultat i en stimulerande studiemiljö. Därför är det oerhört viktigt att ha en plan för att ytterligare höja skickligheten hos våra lärare. Särskilt angeläget är satsningar på ledarskap och konflikthantering för Stockholms lärare. Den typen av satsning skapar förutsättningar för bättre lärare, men också för en bättre arbetssituation för lärare och elever. Det är viktigt för att rekrytera fler lärare till yrket men också för att fler ska stanna inom yrket.

Lönefrågan är en annan viktig fråga och det finns ett behov av att utöka antalet karriärlärartjänster så att fler får chansen att utvecklas i sin lärarroll. Om inte majoriteten tar sitt ansvar för att höja lärarlönerna och förbättra karriärmöjligheterna för lärare i form av fler förstelärare – särskilt på skolor med tuffare utmaningar – kommer vi inte att klara lärarförsörjningen och inte höja kunskapsresultaten.

#### *En skola med ordning och trygghet*

Bristen på trygghet och studiero är en annan av skolans absolut största utmaningar. Trygghet och studiero är en förutsättning för lärande, men eleverna upplever inte tillräcklig arbetsro och fackförbunden har efterfrågat tydligare ordningsregler. Något som måste prioriteras är en aktiv dialog mellan elever, föräldrar och lärare samt övrig personal om de gemensamma regler, normer och värderingar som ska gälla.

Alla skolor ska ha ordningsregler som är väl förankrade hos elever, medarbetare och föräldrar. Följderna för en elev som bryter mot reglerna måste vara tydliga. Det ska tydligt framgå vilka åtgärder som vidtas då en elev bryter mot de ordningsregler som finns på skolan och nolltolerans mot mobbning och trakasserier ska gälla. Rektor och elevens föräldrar ska alltid informeras vid överträdelser. Det är också viktigt med snabba åtgärder mot skolk och sen ankomst och att staden arbetar vidare med att öka elevernas närvaro.

*Upprättat föräldraansvar*

För att vända den negativa trenden i skolan krävs fokus på ett upprättat föräldraansvar. Det måste vara en självklarhet att föräldrar tar sitt fulla ansvar genom att se till att eleverna gör sina läxor och inte minst genom att förmedla att skolan är någonting viktigt, att skolans ordningsregler är till för att följas och att klasskompisar alltid ska bemötas med respekt. Det är ett faktum att barn som har föräldrar som bryr sig uppnår bättre skolresultat, medan barn med frånvarande föräldrar tenderar att misslyckas i skolan. För att upprätta föräldraansvaret för barnens skolgång är det viktigt att Stockholms skolor upprättar ett ansvarskontrakt mellan elev, föräldrar och skolan, där det framgår vem som ansvarar för vad för en lyckad skolgång.

*Förstärk elevhälsan*

Att stärka elevernas fysiska och psykiska hälsa är centralt både för deras eget välmående och förmågan att tillgodogöra sig kunskap. Elevhälsoarbetet ska vara förebyggande och integreras i skolans alla verksamheter. På varje skola ska det finnas elevhälsoteam med tillgång till skolkuratorer, skolpsykologer, skolsköterskor och specialpedagogisk kompetens. Kristdemokraterna anser att elever i behov av elevhälsans insatser ska erbjudas stöd inom 24 timmar från det att en första kontakt har tagits och vi anser att förstärkt elevhälsa fortsatt ska vara ett prioriterat arbete under de kommande åren.

*Utvärdera socioekonomiska tillägget*

Skolresultaten mellan enskilda skolor i olika stadsdelar varierar mycket trots att Stockholm har ett omfattande system för att kompensera för elevernas socioekonomiska bakgrund. Det socioekonomiska tillägget har utökats och idag motsvarar kostnaderna för det drygt en miljard kronor. Det är väldigt mycket pengar. Det är förvisso bra att skolor med större utmaningar ges möjlighet till fler anställda och att de ges förutsättningar att locka till sig de skickligaste lärarna men, men det finns fortfarande anledning att ifrågasätta om dessa pengar verkligen används på ett optimalt sätt. Det är därför viktigt att en fördjupad utvärdering och en översyn av det socioekonomiska tillägget genomförs. Vi behöver få klarhet i vilka insatser som faktiskt ger effekt och leder till bättre resultat.

*Fritt skolval – för minskad segregation*

Genom det fria skolvalet ökar blandningen av elever i många skolor och varje år lämnar tusentals barn och unga den egna stadsdelen för att gå i skola i andra delar av staden. Genom att kunna välja en annan skola än den som ligger där man bor ökar möjligheterna att bryta segregationen.

Det fria skolvalet är dessutom en grundförutsättning för att nå stadens mål om att vara en av världens ledande kunskapsregioner. Valfriheten är en rättighet vi ska värna och utveckla. Kristdemokraterna kommer alltid att försvara det fria skolvalet.

#### *Begränsa lokalkostnaderna*

Siffrorna för lokalkostnader är oroande. Förvaltningen varnar för att lokalkostnadsökningarna inte inryms i elevtalsökningen och därigenom måste bekostas på annat sätt. Hyreskostnaderna beräknas öka med 19 procent per grundskoleelev respektive med 7 procent per gymnasieelev fram till 2021.

Utbildningsnämndens förutsättningar påverkas i hög grad av lokalkostnaderna som beräknas ta en allt större andel av resurserna. Detta beror dels på grund av att nybyggda lokaler är dyrare än äldre. Stockholm växer kraftigt och på flera platser är det nödvändigt att i snabb takt både bygga ut befintliga grundskolor samt att bygga nya, men det är också viktigt att vara varsam med skattebetalarnas pengar. Kristdemokraterna anser att det är angeläget att i samband med förskole- och skolutbyggnad verka för lägre byggkostnader för att på så sätt begränsa framtida hyreskostnader.

Den rödgrönrosa majoriteten har i flera fall valt att prioritera centralt belägna och dyra skollokaler istället för på skolans innehåll vilket Kristdemokraterna vid flera tillfällen kritiserat den styrande majoriteten för detta. Vi menar att Utbildningsförvaltningen och SISAB behöver se över kostnaderna för skollokaler i syfte att hålla de så låga som möjligt utan att för den delen kompromissa på skolornas behov. Vår inställning är att pengarna i första hand ska gå till verksamheten och inte till lokaler.

#### *Nyanlända elever*

Arbetet med mottagande av nyanlända elever är mer angeläget än någonsin. Stockholms skolor måste fortsätta arbeta för ett bättre mottagande. Det är centralt att förberedelseklasser kan startas på skolor över hela staden och att vägen in till ordinarie klass, med ett individuellt anpassat stöd till varje elev, sker på ett så bra sätt som möjligt. En nyanländ elev ska så tidigt som möjligt delta i den ordinarie undervisningen, men det är viktigt att en successiv övergång till den ordinarie undervisningen kan ske samt att en individuell bedömning görs för att avgöra om eleven är redo att delta i den ordinarie undervisningen. Den elev som är nyanländ till Sverige ska mötas av höga förväntningar och en undervisning som är anpassad till elevens förkunskaper.

*Förskola*

Till sist kan vi konstatera att det i förslaget till beslut finns en ambition om att öka andelen inskrivna barn i förskolan. Detta är framförallt relevant i de fall där barnens föräldrar saknar kunskap i svenska språket och förskolan därför kan ses som en integrationsåtgärd. Kristdemokraterna anser att stadens roll i sammanhanget är att erbjuda föräldrar bra information om förskolan som barnomsorgsform, på samma sätt som den har att erbjuda föräldrar bra information om annan typ av barnomsorg, exempelvis fristående pedagogisk omsorg. Vi vill understryka vikten av att föräldrarnas val av barnomsorgsform respekteras.

**Ersättaryttrande**

Maria Jansson (Fi) hänvisade till det särskilda uttalande gemensamt från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.